

Weg die steen!

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel over Augustinus' visie op het zondigen van mensen en hoe ze daarvan terug kunnen komen. Augustinus zegt dat christenen medechristenen kunnen afhouden van het doen van zonde.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2010) Weg die steen! In: Aan de slag met Augustinus, Bronnen van inspiratie - deel 2 (pp. 136-138) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hart
Plaatsingsdatum	2010
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Terugkeren, behouden, zondaren, zonde

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevenden*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 36 Weg die steen!

Augustinus gaat in onderstaande preek in op het zondigen van mensen en hoe ze daarvan weer terug kunnen komen. Ook de kerk speelt een rol in het terughalen van (grote) zondaren. Interessant is dat Augustinus de opwekkingen die Jezus gedaan heeft als voorbeeld gebruikt van mensen die in de zonde zijn gevallen. Deze allegorische manier van Schriftuitleg komt bij hem vaker voor. Augustinus was ervan overtuigd dat de letter van de Schrift een geestelijke zin had en dat de kerk die mag benutten. Interessant in deze preek is dat Augustinus zegt dat christenen medechristenen kunnen afhouden van het doen van zonde.

Weg die steen!

Het evangelieverhaal over dit grote wonder is zo bekend, dat zelfs elke ongelovige ervan heeft gehoord: Lazarus is door Christus tot leven gewekt. Als ongelovigen er al niet omheen kunnen, hoeveel bekender zal het dan zijn bij gelovigen! En toch, als het wordt voorgelezen leeft je ziel op alsof je het voor het eerst ziet gebeuren.

Daarom is het niet misplaatst dat ik nog eens herhaal wat ik daar meestal over zeg. U zult zich denk ik niet ergeren aan mijn woorden, want het verhaal zelf krijgt u vaker te horen dan mijn uitleg ervan. Alleen als het op zaterdag of zondag wordt voorgelezen, wordt erover gepreekt. Ik zeg dit maar van tevoren, want anders wilt u misschien niet naar me luisteren. Laat niemand dus zeggen: "Dat heeft hij al vaker verteld." Want ook de diaken heeft het al vaker voorgelezen, en toch hebt u met genoeg naar hem geluisterd. Luisteren dus!

De Heer Jezus Christus heeft volgens het heilig evangelie, we weten het, drie doden tot leven gewekt. Een daarvan was de dochter van de synagoge-bestuurder. Hij ging naar hun huis toen Hij had gehoord dat het meisje doodziek was. Hij trof haar dood aan en zei: "Meisje, ik zeg je, sta op," en ze stond op. De tweede was een jongeman. Hij was gestorven en werd al de stad uitgedragen. Zijn moeder, een weduwe, schreeuwde het uit van verdriet. Dat alles zag de Heer. Hij beval de dragers halt te houden en zei: "Jongeman, kom overeind, zeg ik je!" En de dode ging rechtop zitten en begon te praten, en de Heer gaf hem aan zijn moeder terug. De derde is Lazarus, die wij zo-even met de ogen van het geloof hebben zien sterven en weer opstaan. Dat

was een nog groter wonder, een geweldige zegen. Hij was namelijk al vier dagen dood en stonk al. Toch werd hij tot leven gewekt.

Wat is de betekenis van die drie doden? Ze hebben namelijk wel een bepaalde betekenis: de wonderdaden van de Heer vertellen ons van Zijn geheimen. Zo kunnen we in de zonden van de mens drie soorten dood ontdekken. Denk weer aan die drie doden. Eerst het meisje dat thuis was gestorven en nog niet was weggebracht. Dan die jongeman die al de stad was uitgedragen. Tenslotte Lazarus, al begraven en bedolven onder een zware steen. Wat zijn dan die drie soorten zonden? Dat ga ik u nu vertellen.

Als iemand in zijn hart heeft ingestemd met een slechte begeerte en besloten heeft te doen waartoe hij wordt verleid, is hij al dood. Niemand die het weet, want hij is nog niet het huis uitgedragen. Het gaat om een stille dood, binnenshuis, in bed, maar het gaat wel om dood. Niemand mag beweren dat hij geen overspel heeft gepleegd, als hij eenmaal daartoe heeft besloten. Als hij instemt met die prikkels en zich laat verleiden om het te doen, heeft hij het al gedaan. Hij gaat vreemd, de vrouw in kwestie niet.

Vraag het maar aan God. Laat Hij u antwoord geven over die dood in huis, die dood binnen, die dood in bed. Over dat bed lezen we: "Wat u zegt in uw hart, berouw dat in uw bed." Luister hoe de Heer die tot leven wekt oordeelt over die dood. Hij zegt: "Ieder die begerig naar een vrouw kijkt, heeft in zijn hart al overspel met haar gepleegd," ook al heeft hij nog geen ontucht met zijn lichaam bedreven. Maar soms ziet de Heer om en kijkt zo'n man aan. Dan krijgt die spijt van zijn besluit, spijt van zijn instemming: hij is in zijn bed gestorven, in zijn bed komt hij weer overeind.

Maar als hij zijn besluit ook ten uitvoer brengt is de dood alweer een stap verder. Hij is al buiten. Toch komt ook aan die dood een einde door berouw, en de weggedragen dode wordt aan het leven teruggegeven. En als dat gedrag een verslaving wordt, dan stinkt de dode al en gaat hij gebukt onder het gewicht van die verslaving, als onder een zware steen. Toch schrijft Christus zelfs hem niet af, Hij is in staat ook hem tot leven te wekken. Maar Hij moet wel huilen. We hebben in het evangelie gehoord dat Christus hilde om Lazarus.

Allen die gebukt gaan onder hun verslaving, staan onder zware druk. Christus gaat tekeer om ze weer tot leven te brengen. Want het goddelijk Woord valt heftig tegen hen uit en de Schrift roept luid naar hen. Ook ik roep luid naar hen, ik wil dat ze me horen. Ik wil mij ver-

heugen net alsof Lazarus weer gaat leven. "Weg met die steen!" riep de Heer. Hoe kan zo'n dode ooit opstaan als niet eerst de last van zijn verslaving wordt weggenomen? Schreeuw het uit, bind ze vast, scheld ze de huid vol, beschuldig ze. Weg die steen! Als u zulke doden ziet, mag u ze niet sparen. Het is hard werken, maar u verwijdert de steen.

Laat Hij roepen, Hij die met zijn stem doordringt tot in het hart. Laat Hij roepen: "Lazarus, kom naar buiten!" Dat betekent: "Leef, kom uit je graf, verander je leven, maak een einde aan je dood!" En die dode komt naar buiten, gewikkeld in zwachtels. Want ook al zondigt hij niet meer, hij draagt nog wel schuld vanwege het verleden. Hij moet bidden en boeten voor zijn daden. Niet voor de zonden die hij doet, want hij doet ze niet meer. Hij leeft weer en doet ze niet meer. Maar hij is nog aan handen en voeten gebonden vanwege de zonden van vroeger. Daarom zegt Christus tot de dienaren van zijn kerk, door wie Hij zijn hand legt op ieder die berouw heeft: "Maak hem los en laat hem gaan." Maak hem los, maak hem los! Er staat geschreven: "Wat u op aarde ontbindt, zal ook in de hemel ontbonden zijn."

Als u mijn verhaal al eerder hebt gehoord en hebt onthouden, moet u maar denken dat u zojuist een geschrift van mij hebt gelezen. Als u het nog niet hebt gehoord, moet u het opschrijven in uw hart. Dan kunt u het lezen wanneer u maar wilt.

Vragen:

1. Hoe komt deze allegorische Schriftuitleg op je over? Is het zinvol om zo de Schriften te lezen?
2. Augustinus stelt het dochttertje van Jäirus als symbool voor de opwekking uit de zonde die nog in huis gedaan zijn. Is het mogelijk dit aan leerlingen duidelijk te maken?
3. De tweede stap is de zonde ten uitvoer brengen. Heb je voorbeelden hoe leerlingen dat bewust doen? Wat kun je daar aan doen als opvoeder?
4. De opwekking van Lazarus staat voor een verstokte zondaar, die al stinkt. Hoe zouden we de steen weg kunnen halen bij iemand die diep zo in de zonde is weggezakt?
5. Wat vind je ervan dat Augustinus zegt dat mensen nog moeten bidden en boeten voor zonden die al overwonnen zijn?
6. Hoe kun je concreet in een klassensituatie verkeerd gedrag benoemen en zorgen dat goed gedrag ontstaat?